

Inhoud

Voorwoord	3
Voorwoord door <i>Andy Hargreaves</i>	5
Internationale vergelijkingen: commentaar, cultuur en context	11
Kritiek	14
Over het boek	17
Leidinggeven aan veranderingen	18
De ‘7 System Leadership Study’	20
Context	23
Deel 1 Leiding geven aan de toekomst: systeeminnovatie	29
1 Wie is er bang voor PISA? De bedrieglijkheid van internationale beoordelingen van systeemprestaties	35
Illusie van uitmuntendheid	37
Geromantiseerde ellende	40
Zelfveroordeling levert geen hogere scores op	41
Zelfveroordeling als gevolg van autoritair onderwijs	42
De truc van heersers om hun verantwoordelijkheid te ontkennen	42
Is dit het einde?	45
2 Economische ontwikkeling en concurrentie: een primaire stimulans voor onderwijsinnovatie-beleid in de VS	49
Het beleidsvormingsproces	51
Bewijs van een sterke relatie tussen beleid en praktijk	54
Hoe zorgen we voor een betere relatie tussen beleid en praktijk?	57
Welke rol hebben schoolleiders?	58
Ten slotte	59
3 De rol van innovatieve scholen in de beleidscyclus in Rusland	63
Uitdagingen van een beleidsmodel gebaseerd op innovaties	66
De opkomst van innovatieve scholen in het post-Sovjettijdperk	67
De ontwikkeling van innovatieve scholen tot beleidsbeïnvloeder	68
De huidige rol van innovatieve scholen in het Russische onderwijsbeleid	69
Lessen uit Rusland	70

4	De ontwikkeling van schoolleiders in Hongkong: terugblik en vooruitblik op beleid en praktijk	73
	De context van Hongkong	75
	De externe context	76
	De interne context	77
	Terugblik op de ontwikkeling van schoolleiders in Hongkong	78
	Vooruitblik op de ontwikkeling van schoolleiders in Hongkong	79
	Conclusie	81
5	Movers en shapers: systeemleiderschap voor de 21^e eeuw	85
	De bekendste leiderschapstheorieën	87
	Meer realiseren dan verbetering en verandering	90
	Wie zijn die nieuwe schoolleiders?	90
	De verandering vormgeven	92
6	De onderwijsinnovatie in Ontario	95
	Systeeminnovatie en leiderschap	97
	De context van Ontario	99
	Ontario, koploper in onderwijsinnovatie: actietheorie en leiderschap	101
	Het leiderschap van leraren voor innovatie, onderzoek en schoolverbetering	112
	Conclusies	116
Deel 2	Toekomstbewust leiderschap: leiding geven aan professioneel leren	121
7	Ontdek de wereld van professionele leergemeenschappen: basisscholen in Hongkong	125
	Literatuuronderzoek	127
	De PLG-concepten	127
	Professionele leergemeenschappen in Hongkong	128
	De evaluatie van PLG's	133
	Conclusie	135
8	Opleiding en ontwikkeling van schoolleiders in Maleisië: belangrijkste invloeden en huidige praktijk	139
	Onderwijs in Maleisië	141
	Een nationale blauwdruk voor het onderwijs van 2013 tot 2025	141
	Leiderschap door schoolleiders	142
	Rollen en verantwoordelijkheden van schoolleiders in Maleisië	143
	Leiderschapsontwikkeling	143
	Erkenning voor schoolleiders	144
	Effectief leiderschap: leiding geven aan veranderingen in de 21 ^e eeuw	145

9	Opleidingsprogramma's ontwikkelen voor schoolleiders in Australië: met professionals, voor professionals	151
	De context	153
	Conclusie	156
10	Netwerken: een nieuwe kijk op verbeteringen in, tussen en met scholen	161
	Naar meer gelijke kansen in het onderwijssysteem	163
	Hoe kunnen verbeteringen in, tussen en met scholen er in de praktijk uitzien?	164
	Van buiten naar het midden	166
11	Leiding geven aan professionalisering, om scholen in uitdagende omstandigheden in Rusland te verbeteren	169
	Nieuwe verantwoordelijkheid	172
	Ongelijkheid	173
	Identificatie	174
	Leiding geven aan verbeteringen	175
	Tot slot	177
12	Schoolleiders ontwikkelen in Singapore	179
	Omgaan met complexe zaken	181
	Versterking van de band tussen de theorie en praktijk via projecten op school	184
	Verbetering van de samenwerking tussen universiteiten, scholen en overheid	185
	Conclusie	187
Deel 3	Het leiderschap van de toekomst: leiding geven aan leren	191
13	Generatie X-leiders in wereldsteden	195
	Ons onderzoek	197
	Een korte evaluatie van de literatuur	198
	Onderzoeksstrategieën	198
	Gesprekken en loopbaantrajecten	199
	Gespreksanalyse	199
	De context van het beleidslandschap	199
	De belangrijkste eerste bevindingen	200
	Afronding en conclusies	201
14	Echte betrokkenheid is meer dan gedrag	205
	Een praktijkkader voor leiding geven	207
	Gevolgen voor het onderzoek	207
	Gevolgen voor de ontwikkeling	208
	Conclusie	208

15 Leiding geven aan effectieve pedagogiek	209
Hoe ziet toekomstige pedagogiek eruit en wat is er nodig?	212
Pedagogiek: de taken van de leider	213
Het onderwijsprogramma	214
Het onderwijsprogramma: de taken van de schoolleider	215
Het belang van besluitvorming op grond van data	216
Ten slotte	218
16 Leiding geven aan toekomstige pedagogiek	223
Sterke groei van mobiele technologie, internet en sociale media	225
Gebrek aan interesse en beperkt pedagogisch digitaal bewustzijn	225
Digitale verdeeldheid: ongelijkheid in de toegang tot onderwijs met ICT	227
Innovatieve digitale technologieën ontwrichten: leerlingen gaan voor de scholen uit	227
Conclusie	228
Internationale vergelijkingen: goed of verkeerd begrepen?	231
Goed of verkeerd begrepen?	234
Epiloog – In het verleden behaalde resultaten...	237
Inleiding	239
Toekomstbewust leiderschap	241
Kwaliteitsbewustzijn: wat doen we en hoe doen we dat?	245
Omgevingsbewustzijn: waar bevinden we ons en (met) wie zijn wij samen?	249
Systeembewustzijn: waardoor werkt het en waardoor blijven we in ontwikkeling?	251
Tot slot: van toekomstgericht naar toekomstbewust	254